UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Calvmniatoribvs. Titvlvs II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

etiam nomina ipſa teſtium ſunt ei (ut quid & à quo ſit dictum adpareat) publicanda, necnon exceptiones & replicationes legitimæ admittendæ: ne per ſuppreſſionem nominum, infamandi, per exceptionum verò excluſionem, deponendi falſum audacia præbeatur. Ad corrigendos itaque ſubditorum exceſſus, tantò diligentius debet prælatus aſſurgere, quantò damnabilius eorum offenſas deſereret incorrectas. Contra quos, ut de notoriis exceſſibus taceatur, etſi tribus modis poſſit procedi, per accuſationem videlicet, denunciationem, & inquiſitionem ipſorum: ut tamen *a* in omnibus diligens adhibeatur cautela, ne fortè per leve compendium ad grave diſpendium veniatur: ſicut accuſationem legitima debet præcedere inſcriptio, ſic & denunciationem charitativa monitio, & inquiſitionem clamoſa inſinuatio prævenire: illo ſemper adhibito moderamine, ut juxta formam judicii, ſententiæ quoque forma dictetur. Hunc tamen ordinem circa *b* regulares perſonas non credimus uſquequaque *c* ſervandum, quæ (cùm cauſa requirit) facilius & liberius à ſuis poſſint adminiſtrationibus amoveri.

CAP. XXV.

Metropolitani ad correctionem exceſſuum, & reformationem morum ſingulis annis facere debent provinciale concilium: in quo ſtatuere debent perſonas idoneas per ſingulas diœceſes, quæ ſolicitè inveſtigent, & in ſequenti concilio referant corrigenda: & Epiſcopi debent facere ſynodos epiſcopales ſingulis annis, & publicare agitata in provinciali concilio: & hæc negligentes, ab executione officii ſuſpenduntur. h.d.

Idem *d in eodem.*

SIcut *e* olim à ſanctis Patribus noſcitur inſtitutum, metropolitani ſingulis annis cum ſuis ſuffraganeis provincialia non omittant concilia celebrare: in quibus de corrigendis exceſſibus, & moribus reformandis, præſertim in clero, diligentem habeant cum Dei timore tractatum, canonicas regulas, maximè quæ ſtatutæ ſunt in hoc generali concilio, relegentes, ut eas faciant obſervari, debitam pœnam tranſgreſſoribus infligendo.

Vt autem id valeat efficacius adimpleri, per ſingulas diœceſes ſtatuant perſonas idoneas, providas videlicet & honeſtas, quæ per totum annum ſimpliciter & de plano abſque ulla juriſdictione ſolicitè inveſtigent quæ correctione vel reformatione ſunt *f* digna, & ea fideliter perferant ad metropolitanum & ſuffraganeos & alios in concilio ſubſequenti, ut ſuper his & aliis (prout utilitati & honeſtati congruerit) provida deliberatione procedant: & quæ *g* ſtatuerint, faciant obſervari: publicaturi ea in epiſcopalibus ſynodis, annuatim per ſingulas diœceſes celebrandis. Quiſquis autem hoc ſalutare ſtatutum neglexerit adimplere, à ſui executione officii ſuſpendatur.

CAP. XXVI.

Sententiæ excommunicationum, ſuſpenſionum, vel interdicti, latæ poſt denunciationem per Abbatem denunciatum, vel alium pro ipſo in monachos denunciantes, vel adhærentes eiſdem, relaxantur: ſpoliati reſtituuntur, & juramenta de tacenda veritate relaxantur, dicta teſtium denunciato traduntur, & expenſæ de bonis monaſterii monachis denunciantibus miniſtrantur: & propter hoc ab obedientia Abbatis non eximuntur, ſine tamen litis præjudicio.

Gregorius IX. *Archiepiſcopo & priori ſanctæ Mariæ Rothomagen.*

OLim I. V. & P. ordinis Tironenſis *a* & infrà. [illegible] igitur reformatio monaſterii valeat [illegible] damus, quatenus relaxatis excommunicationum [illegible] ſpenſionum ſententiis, ſi quas idem Abbas [illegible] vel per quoſcunque judices promulgari fecit, poſt [illegible] ptum negotium in eos, & adhærentes eiſdem, [illegible] tutis, quos idem Abbas negotio pendente [illegible] tiam ſpoliavit: in negotio de plano & abſque [illegible] ſtrepitu procedentes (cum talibus, maximè [illegible] non deceat Dei ſervos involvi) inquiratis, quæ [illegible] perſonas & obſervantias regulares videritis [illegible] corrigentes & reformantes tam in capite, quàm in membris, quæ correctionis & reformationis officio noveritis indigere: juramentis ſi qua de tacenda veritate [illegible] extorſerit, relaxatis, proviſo ut *d* negotio ipſo [illegible] te præfati monachi eidem Abbati obediant [illegible] ita tamen, quòd per hoc proſecutio negotii [illegible] impediri. Si verò teſtes contra eundem Abbatem [illegible] ducti fuerint, dictorum ipſorum ei copiam [illegible] Prædictis autem monachis expenſas factas [illegible] tribus vel quatuor ex iſtis, vel aliis, quos [illegible] ctum negotium proſequendum duxeritis [illegible] ciatis de bonis ejuſdem monaſterii: & [illegible] ſas ad proſecutionem ipſius negotii [illegible] tatis, ſi qua propter hoc receperunt, de bonis [illegible] cùm proprium non habeant, miniſtrari. [illegible] res, &c.

CAP. XXVII.

Contra prælatum denunciatum de dilapidatione [illegible] per veritate inquirenda, & pendente negotio [illegible] poteſtas alienandi.

Idem *Epiſcopo Ciſter.* e *de Ald. & de [illegible] Abbatibus.*

PRælatorum exceſſus: & infrà. Sanè [illegible] & quatuor alii canonici Friſigien. *f* [illegible] monſtrarunt, quòd Friſigien. Epiſcopus bona [illegible] patus (quem ut dicunt, fuit minus canonicè [illegible] adeò graviter dilapidat & conſumit, quòd [illegible] adhibeatur remedium) epiſcopatus idem [illegible] irreparabile *g* diſſolutionis opprobrium [illegible] ſolummodo rerum, verumetiam famæ ſuæ [illegible] ſalutis, vitam ducit enormiter diſſolutam: [illegible] v. mandamus, quatenus perſonaliter accedentes [illegible] cum inquiratis ſolicitè veritatem: & eam fideliter [illegible] ſcribentes, ſub ſigillis veſtris *h* nobis tranſmittatis [illegible] cluſam. Eidem Epiſcopo terminum aſſignantes [illegible] noſtro ſe conſpectui repræſentet, pro meritis [illegible] Poteſtate vendendi, dandi, infeudandi, ſeu *i* [illegible] libet alienandi bona ipſius eccleſiæ interim [illegible] tus interdicta.

DE CALVMNIATORIBVS.

TITVLVS II.

CAP. I.

Subdiaconus calumnioſè accuſans Diaconum, [illegible] privatur, & publicè verberibus caſtigatur, & [illegible] tur.

Gregorius *Anthemio Subdiacono.*

CVm fortius punienda ſint crimina, quæ [illegible] tibus (maximè ſacratis hominibus) [illegible] quàm ſitis culpabiles, qui in cauſa [illegible] reſediſtis, attendite, ut Hilarium criminatorem [illegible]

a *Al. ita tamen ut diligens adhibeatur omnibus cautela, &c. abſq. voce in, ſed in concilio & vetuſtioribus legitur ut eſt impreſſum, in uno non adhibeatur, ſed adimpleatur legitur.* b *Contra.* c *Obſervandum.* d *Scilicet Innocent. III. in conc. gener. cap. 6.* e *C. 5. eod. tit. in 4. compilat.* f *Sint.* g *Quod ſtatuerunt, faciant obſervari.*

a *Ciſter. aliter Turonenſ. al. Cerrenſ.* b *Friſ[illegible]* c *[illegible]tra.* d *Proviſo etiam, &c.* e *Ciſtercien. & de Ald. & [illegible] lien. abba. al. Ciſtrenſ.* f *Friſigenſ. al. Friſig[illegible]* g *[illegible] rabilis diſſolutionis, &c.* h *Alias ſigillis veſtris [illegible] bis, &c.* i *Al. ita: ſeu quolibet modo, &c.*

nulla

nulla ex definitione veſtra pœna conveniens caſtigaret: & infrà. Quia ergo tantæ nequitiæ malum ſine digna non debet ultione tranſire: jubemus eundem H. prius ſubdiaconatus (quo indignus fungitur) privari officio, & verberibus publicè caſtigatum, in exilium deportari.

CAP. II.

Denunciator in probatione criminum deficiens, ab officio & beneficio ſuſpenditur, donec innocentiam ſuam purget.

Innocentius *a* III. *Zamoren. Segobien. & Abulen. Epiſcopis.*

CVm *b* dilectus filius magiſter ſcholarum Palæſtinus ad ſedem Apoſtolicam acceſſiſſet, & de ſuo Epiſcopo exceſſus varios nunciaſſet, examinationem commiſimus exceſſuum objectorum: & infrà. Cùm autem proceſſum negotii examinaverimus diligenter, nec intelligere potuerimus probatum eſſe ſufficienter aliquod de prædictis: eundem Epiſcopum abſolvendum decrevimus ab objectis: Vobis mandantes, quatenus memoratum magiſtrum ſcholarum, donec canonicè ſuam purgaverit innocentiam, ſcilicet quòd non calumniandi animo ad hujuſmodi crimina proponenda proceſſit: ab officio & beneficio ſuſpendatis, ut cæteri ſimili pœna perterriti, ad infamiam ſuorum facilè non proſiliant prælatorum.

DE SIMONIA *c*, ET NE ALIQVID PRO SPIRITUALIBUS EXIGATUR VEL PROMITTATUR.

TITVLVS III.

CAP. I.

Epiſcopus pro ordine ab eo conferendo, vel miniſtri, vel notarii nihil temporale exigere debent.

Gregorius *generali ſynodo præſidens.*

IN *d* ordinando: [1 & ſ.] Sicut non debet Epiſcopus manum, quam imponit: ita nec miniſter vel notarius in ordinatione ejus vocem vel calamum vendere. Pro ordinatione igitur vel uſu pallii ſeu chartis atque paſtellis eum, qui ordinatur, omninò aliquid dare prohibemus.

[1 *Epiſcopo Pontifex manum imponit, evangelicam lectionem miniſter legit, confirmationis autem ejus epiſtolam notarius ſcribit.*]

CAP. II.

Deponendus eſt, qui per pecuniam aliquem ejecit de eccleſia ſua, ſe poſtea intrudendo.

Ex concilio Maguntinen. *e*

QVialium in eccleſia ordinatum, per pecuniam expulerit, eamque taliter vindicaverit: omnimodo deponatur.

CAP. III.

Quilibet catholicus admittitur ad accuſandum de crimine ſimoniæ.

Deodatus Papa. *f*

SI dominus *g* & magiſter omnium, qui ſine peccato fuit, accuſandi licentiam uni dedit: [1 & ſ.] Non igitur quilibet catholicus eſt reſpuendus, ſed ut veritatem afferat ad propalandam *h* ſimoniacam rabiem, magis eſt precibus exhortandus.

[1 *Quantò magis unius aſſertione corrigendus eſt, qui ſimonia labe noſcitur eſſe pollutus?*]

CAP. IV.

Simoniacus pendente accuſatione ab adminiſtratione divinorum prohibetur.

a *Honorius III.* b *C.7. de accuſ. in 3. comp.* c *De materia hac multa tradit B. Th. & Cajet. 2. 2. q. 100.* d *Ca. 1. eod. tit. in 1. comp.* e *Adde ſub Rabano Archiepiſcopo ca. 12. refert Bur. 3 decr. c. 110. Ivo p. 3. c. 16. & c. 2. eod. tit. in 1. com.* f *Adeodatus.* g *C. 4. eod. tit. in 2. comp.* h *Pellendam. al. repeliendam.*

Idem.

ACcuſatum *a* ſimoniacum neceſſe habuimus prohibere, ne miſſarum ſolennia celebraret, donec quid eſſet, verius conſtitiſſet.

CAP. V.

Idem dicit quod præcedens, niſi quòd illud ca. loquitur in accuſatione, iſtud in inquiſitione: & illud loquitur de ſimoniaco in genere, iſtud declarat de ordine.

Idem.

QVotiens *b*: [1 & ſ.] Pervenit ad nos, quòd per ſimoniacam hæreſim fueris ordinatus: propterea neceſſe habuimus te prohibere ne miſſarum ſolennia celebrare debuiſſes, donec quid ſit, verius decerneremus.

[1 *Contra eccleſiaſticam diſciplinam quod ſuggeſtum dicitur, ne nos ante Deum culpa ex diſſimulatione redarguat, irrequiſiti, hoc relinquere non audemus.*]

CAP. VI.

Simoniacus eſt deponendus.

Lucius Papa.

SIcut ſimoniaca *c* peſtis ſui magnitudine alios morbos vincit: ita ſine dilatione mox, ut ejus ſigna per aliquam perſonam claruerint, de eccleſia Dei debet eliminari atque repelli.

CAP. VII.

Simoniacum accuſare poteſt ſervus, meretrix, criminoſi.

Deodatus. *d*

TAnta *e* eſt labes hujus criminis, quòd etiam ſervi adverſus dominos *f*, & quilibet criminoſi admittuntur ad accuſationem. Item omnis peccator miſſam cantare poteſt, præter ſimoniacum, quem quilibet (ut ab ordine malè accepto removeatur) accuſare poteſt: vel etiam meretrix.

CAP. VIII.

Simoniacum eſt, pretium recipere pro ingreſſu religionis, pro prioratibus vel capellis concedendis, & pro prælatis inſtituendis; pro concedenda ſepultura, pro chriſmate, pro oleo ſancto, pro benedictionibus nubentium, vel aliis ſacramentis: nec valet conſuetudo in contrarium, h. d. cum ſequenti.

Alexander III. *in concilio Turonen.*

NOn ſatis: [1 & ſ.] Prohibemus igitur ne ab iis, qui ad religionem tranſire volunt, aliqua pecunia requiratur. Nec prioratus *g* vel capellaniæ quælibet monachorum aut clericorum annua diſtractione vendantur. Nec ab eo, cui regimen ipſarum committitur, pro *h* earum commiſſione ullum pretium exigatur. Vnde quiſquis contra hoc decretum adtentare præſumpſerit: tam ille, qui dederit, quàm ille *i*, qui receperit vel conſenſerit, partem ſecum Simone non dubitet habiturum. Pro ſepultura quoque, & chriſmatis, & olei receptione, nulla cujuſquam pretii exactio adtentetur: nec ſub obtentu cujuſquam conſuetudinis reatum ſuum quis tueatur: quia diuturnitas temporis non diminuit peccata, ſed auget.

[1 *Inutiliter ab Apoſtolo avaritia redarguitur, ſi ab his qui in clero videntur conſtituti, & præcipuè qui nomen religioſorum profitentur, regula modis omnibus non ſervatur.*]

CAP. IX.

Summatum eſt ſuprà in ca. præcedenti.

Ex concilio Lateran. *k*

a *C. 4. eod. tit. in 1. comp. refert Grat. ſive Palea 2. q. 4. c. accuſatum.* b *Ca. 5. eod. tit. in 2. compil. vide Bernar. Diaz in pract. crim. Can. c. 23.* c *C. 7. eod. tit. in 1. comp.* d *Adeodatus. al. Deuſdedit.* e *Ca. 16. eod. tit. in 1. comp.* f *Hoc eſt ſpeciale: quia regulariter non.* g *Alias, neq; Capellania.* h *Pro illa commiſſione.* i *Quam qui receperit & conſenſerit, &c.* k *Scilicet Lat. ſub Alex. III. c. 7. & c. 8. eod. tit. in 1. comp.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN